

fyrir fíggjarlegum tapi orsakað av at fiskakeypari fer av knóranum, rindar grunnurin 90 prosent av tí mista peninginum.

Væntandi verður ein lønartrygdarskipan fyrri verkafólk á landi fingin í lag á tann hátt, at lógin um trygdargrunn veiðumanna verður broytt so, at hesin grunnur eisini verður til ein trygdargrunn fyrri verkafólkið, soleiðis at trygd fæst fyrri 90 prosentum av lønini um eitt arbeiðsplass heldur uppat og arbeiðsfólkið eigur løn til góðar, sum arbeiðsplássið ikki er fært fyrri at rinda.

Seinastu tíðina hevur spurningurin um eina fastlønarskipan ella eina minstulønarskipan fyrri verkafólk í fiskiindnaðinum verið umrøddur. Í mong ár hava vit havt eina minstulønarskipan fyrri skipsfiskimenn. Tey seinastu trý árin hava vit eisini havt eina minstulønarskipan fyrri útróðramenn.

Grundgevingin fyrri teimum her nevndu minstulønarskipanum hevur verið, at inntøkuvánirnar vóru so skiftandi, so óvissar, so óstabilar. Og hetta er sjálvandi rætt, men tað sama kann sjálvandi sigast um inntøkuvánirnar hjá tí partinum av verkafólkinum, sum vinnur sína úrtøku við at arbeiða í fiskiindnaðinum. Tí er hetta ein spurningur, ið eigur at takast upp við tað fyrsta.

Tá vit tosa um barnsbúrðarfarloyvi, so mugu vit í fyrsta lagi ásanna, at her er munur á teimum ymisku bólkunum í samfelagnum, og í øðrum lagi mugu vit ásanna, at her eru vit sannir eftirbátar tá vit samanbera okkum við tey næstu grannalöndini.

Verkamannarørslan hevur altíð kravt eitt rættvisari býti. Eitt rættvisari býti av ágóðanum og eitt rættvisari býti av byrðum, t.v.s. at byrðarnar í størri mun verða lagdar á teir herðar, sum veruliga eru mentir at bera. Og her er skjótli settur á við teimum nýggju skattalógunum, har söluvinningur í ávisum forðum kemur undir eina sera rimuliga skattning. Her er talan um milliónaupphæddir í vinningi, sum áður fór til nýtslu, uttan at skattur varð goldin.

Her var ikki talan um annað enn at samfelagið tók ein part av sínum aftur. Talan var í stóran mun um samfelagsskaptan vinning skaptur av tínum og mínum skattapeningi.

Tá eitt av høgablóðunum fyrri nøkrum dögum síðani skýrði hesa skattalóg eina svikagerð, so haldi eg at broytingin var

á góðari leið og at arbeiðararørslan kann vera nøgd við hetta.

1. maí er eisini tann dagurin tá verkafólkið setur sín krøv fram. Talan er ikki um nøkur órimlig krøv. Talan er bert um sjálvsøgd krøv.

Krøv:

um best møgulig lønarkor
um størst møguliga trygd
um arbeiðsplássinum

um eitt arbeiðsumhvørvi,
sum ikki setur heilsuna í vanda

um somu arbeiðsviku sum
øll onnur

um trygd fyrri at lønin, ið
er vunnin, ikki gleppur
einum av hondum

um somu trygd á ellisár-
um sum aðrir bólkir í
samfelagnum

um at hendan trygd eisini
verður galdandi tá talan
er um vanlukku,
sjúku, barnsbúrð
o.s.fr.

Skulu vit taka saman um,
so skulu vit nú og fram-
eftir virka fyrri

at ein eykapsiónsskipan
verður sett í gildi

at vit fáa eitt vælverk-
andi arbeiðseftirlit

at vit fáa eitt bót og
tryggjari arbeiðsum-
hvørvi

at vit fáa fulla trygd fyrri
at tann løn, sum vunnin
er, kemur til út-
gjaldingar

at møguleikin fyrri eini
minstulønarskipan
verður viðgjørdur við
tað fyrsta

Og síðan er tað tað sum
stríðið altið stendur um:
Eitt rættvisari býti av
ágóðanum og eitt rættvisari
býti av byrðunum!

1. maí er ein altjóðadagur.
Hetta er dagurin hjá altjóða
verkamannarørsluni. Tí skal eg ikki
enda uttan fyrst at leita út
um okkara egnu landodd-

ar.

Fyrst leita tankarnir til fólkið í triðja heiminum. Til tey tilfærturskomnu londini. Ein slikan dag eiga vit at lýsa okkara samhuga við hesum partinum av heimsins ibúgvum. Í tí dagliga eiga vit at stuðla bæði við humaniterari hjálp og við mennigartiløkum.

Okkara tankar leita eisini til fólkið í teimum londum, har demokratiska stýrisskipanin ikki virkar, har frælsið verður nýtt til fótatrað og har sjálvsøgd mannaðrættindi ikki verða vird. Vit fordøma hesi einaræðisstýrir og tað gera vit uttan mun til um hesi stýrir eru kommunistisk ella kapitalistisk.

Júst í hesum dögum hava vit eitt talandi dømi um hvussu vandamikil kjarnorkan kann verða, eisini tá hon verður nýtt til friðarlig endamál — til orku.

Hvat hendir um nú øll goymslan av kjarnorkuvápnun verður tikin í nýtslu? Jú har er nóg mikið til tess at beina fyrri okkum øllum 17 ferðir. Hóast vit føroyingar eru fámendir og fjarskotnir, so haldi eg, at vit ein slikan dag eiga at mæla stórveldinum til at steðga við kappdubbingini og heldur at virka fyrri linna og avvápna.

Tað er 1. maí. Tað sprettir og gror á fold. Ljósið hevur vunnið á myrkrunum. Sumarið er í hondum. Eg vil enda við at ynskja føroysku verkamannarørsluni at hennara summar skal koma. Sama ynski sendi eg til alheimsverkamannarørsluna, til ibúgvvarnir í triðja heiminum, í teimum londum har tann frælsa demokratiska stýrisskipanin er sett úr gildi og til allar heimins ibúgvvar sum vilja virka fyrri friði, javnrætti og frælsi. »

Slikan dag sum 1. maí eiga vit eisini at mæla stórveldinum til at steðga við kappdubbingini og heldur virka fyrri linna og avvápna.

Framhald av síðu 3

stýrið nýliga hevur fingið frá Greenpeacefólki, stendur svart uppá hvitt, hvat tað er teir vilja: at grindadráp er ómenniskjaligt og púra óneyðugt, og at tað tí skal steðgast fyrri einhvønn pris.

Vit prenta eitt av hesum brøvum, ið er á enskum og kemur úr USA. Í brævinum greiðir Greenpeace sínum limum frá grindadrápinum og sigur m.a., at tað er ógvuliga umráðandi at nýta møguleikan nú at mótmæla grindadrápinum í Føroyum, soleiðis at hetta kann verða brúkt sum jarnbrot í stríðnum fyrri at verja øll heimsins smáhvalaslog.

Kjartan Hoydal, fiskivinnustjóri sigur við Sosialin, at fyrri sær er hetta nakað nýtt, tí hig-

ar til hava umhvørvisfelögin borið ótta fyrri grindastovninum sum so, men nú tykist sum at tey vilja nýta hetta høvi at vinna sær undirtøku og brúka grindadrápið í Føroyum sum eitt symbol uppá teirra globala arbeiði eins og tey gjørdur við kópaveiðuna í New Foundlandi á sinni.

Tað er greitt, at her stendur nógv uppá spæl hjá umhvørvisfelagsskapunum. Teir vilja allir hava vinning burtúrur grindadrápinum og brúka hetta sum jarnbrot í royndunum at friða allan smáhval, sigur Kjartan Hoydal.

Við myndum av hvalum sum eru skornir á háls appellera teir til kenslurnar hjá vanligum fólki og eisini hjá limunum í altjóða hvalaveiðunevndini.

Endamálið er at fáa IWC at góðtaka, at eisini smáhvalurin hoyrir undir málsekið hjá hesum stovni, tá tað snýr seg um at áseta kvotur og at friða hval.

Umhvørvisfelagsskapirnir vilja hava grindadráp- ið aftur á forsiðurnar nú undan fundinum í altjóða hvalaveiðunevndini, sum verður í Svøríki í juni.

Vit mæta ágangi alla staðni frá, sigur Kjartan Hoydal og heldur fyrri, at tann størsta vanlukkan sum kann henda, er, um grindadormennirnir ikki megna at hava tamarhald á komandi grindadrápum. Tí í hesum dögum vitja sjónvarpsfólk og onnur, sum fegin vilja siggja eitt grindadráp.

Verður nóg nógv gjørt fyrri at forða fyrri ein-

um ljótum drápi?

Vit kunnu ikki gera annað enn leggja ábyrgdina á grindadormenninar og vóna, at teir eru ferir fyrri at umsita hesa ábyrgd.

Annars visir Kjartan Hoydal á, at landsstýrið hevur gjørt eitt stórt arbeiði fyrri at kanna og skaffa upplýsingar um grindahval og -dráp og er ætlanin at hetta tilfarið skal leggjast fyrri fundin í altjóða hvalaveiðunevndini í juni.

Eg haldi her er gjørt eitt stórt og gott arbeiði, og at vit hava nógv góð argument at leggja fyrri fundin. Hesi vísa m.a., at stovnurin er ikki hóttur, at vit royna at seta reglur soleiðis at drápið fer fram á ein meira humanan hátt, sum tikið verður til o.m.a.

— Men, leggur Kjartan Hoydal afturat, — tað nyttar so litið at koma við sakligum argumentum, tá tað eru kensiurnar og í stóran mun ósaklig argument, ið telja mest hjá teimum, sum vilja friða grindahvalin.

— Men tað er so altjóða hvalaveiðunevndin, sum skal meta um kanningarúrslitini og ikki teir einstøku umhvørvisfelagsskapirnir?

Tað er rætt, og eg rokni heldur ikki við, at IWC fer at ganga krøvunum hjá viðgongdum umhvørvisfólki á mæti um at gera smáhval sum grindahval til part av teirra málseki.

jan